
POLGÁRI JOG

Ünnepi beszéd dr. Beck Salamon jubileumán.

Kedves Jogásztársaim! *)

Mai ünnepülésünk bizonyára páratlan a maga nemében. Jogi műnyelven szólva jogcímentes, absztrakt ünneplés. Mert mi nem minisztert ünneplünk, se nem képviselőt, vagy egyéb közéleti nagyságot, nem valami rendjelet, vagy egyéb kitüntetést, hanem egyszerűen Beck Salát, mint olyat, a maga jogcímentes emberi mivoltában. Beck Salát, aki legkevésbé hasonlít a Mikszáth Kálmán karácsonyfájához, amelyre idegen kezek aggatják a csillogó díszeket. Mert ő magról nőtt fa, kerges és ágbogas és ami termése van, a maga önerejéből hozta létre. Igaz, a mi ünneplésünknek is megvan a külső, ha nem is causája, de occasiója, t. i. az, hogy most van 25 esztendeje annak, hogy Beck Sala a „kötelesrészről” irt első könyvével megnyerte a Magyar Jogászegylet pályadíját. Ez az évforduló pontosan egybeesik az ő 50. esztendejével, amely a férfikor delelőjét jelenti. Ezen a mesgyn megállva, jól esik lemérnünk és értékelnünk ennek a gazdag életnek az eredményeit. Lehetőleg kímélni fogjuk Beck Sala érzékenységét, aki tudom. legjobban szeretne elfutni onnan, ahol őt dicsérik; de kénytelenek vagyunk ezt megtenni, mert meg akarjuk mutatni neki, hogy milyen erős gyökerekkel ül ő a magyar jogéletben és meg akarjuk mutatni másoknak, milyen értékünk van ő benne.

Ha ki akarom jelölni Beck Sala helyét a magyar jogászok között, azt kell mondanom, hogy ő az, aki leginkább hasonlít mesteréhez, Szászy-Schwarz Gusztávhoz. Hasonlít hozzá szelleme szípkázásában — amelybe az attikai só mellé olykor egy kis csipős bácskai paprika is vegyül —, hasonlít Szászy-Schwarzhoz kritikus vénájában, új utakon járásában, de leginkább hasonlít hozzá jogászi egyetemeségében.

Kétségekívül Beck Sala esik legtávolabb a Szászy-

*) Ez az ünnepi beszéd 1935 április 30-án hangzott el, a dr. Beck Salamon 50 éves születési és 25 éves ügyvédkedési évfordulója alkalmából tartott díszvacsorán.

Schwarz „szelvényjogászatól”. Ő is, mint mestere, mozaikokban dolgozik. De míg Szász-Schwarz minden munkájában mégis az anyagi magánjog a vezérmotívum, addig Beck Sala hangszerelése sokkal polifonabb. A Vági József összeállította bibliografiában 427 cikkét számláltam meg, amelyek együttesen hallatlan sokoldalúságról tesznek tanúságot. Cég és védjegy, per, csőd és végrehajtás, versenyjog, peres és perenkívüli igazságszolgáltatási kérdések tömege váltakozik bennük a legmeglepőbb új anyagi jogi megállapításokkal: „a kétszemélyes magánjogi szemlélet válsága”, „közlekedő csatornák a jogban”, „struktúraváltozások a jogban”, „létszaki kogensség”, „a kulantéria elbirtoklása”, „kötelező kíméletlenség” és így tovább hosszú sorban. E cikkek tömegében az elmúlt 25 esztendőnek valóságos jogtörténete tükröződik, bennük lüktet e korszaknak egész eleven jogélete. Szász-Schwarzhoz viszonyítva, Ő a sokkal nyugtalanabb, mozgékonyabb: írása az eleven élet forrásaiból számtalan sugárban bugyburékolnak elő tarka színpompával, mint valóságos fontaine lumineuse. Szász-Schwarzban mindvégig a magánjogász dominál és más jogterületek inkább csak illusztráló példaként rakodnak az anyagi jog magva köré. Beck Sala azonban az ő sokoldalúságában valósággal új szintézist jelent. Ő kialakította magában a *civiljogászt*, mint új összetételt, a forgalmi élet jogászát, akiben a polgári jog összes ágazatai egységbe olvadnak. Amellett írásai meglepő dinamikus erőt mutatnak: ő az élő jogot a maga mozgásában mutatta be, még mielőtt a jogi „dinamizmus” mint új iskola feltűnt volna.

Ez a dinamikus erő széles körökre terjedő hatást váltott ki. Ha keresem ennek a hatásnak a titkát, úgy ezt abban látom, hogy Beck Sala *élvezettel* jogáskodik; gyönyörködtet, mert maga is gyönyörködik a jogélet kimeríthetetlen gazdagságában. Nem szeretem a vérszegény szakembert, aki unottan vonszolja magával szakmájának szürke terhét. Beck Sala, ellenkezőleg, valami dionizusi mámorral veti magát bele a jogéletbe. Ez a bácskai fiú a legjózanabb ember, aki a legvidámabb társaságban sem iszík meg egy pohár bort. De a szellemi dorbézolásban kitör belőle a bácskai vér. Megrészedve szürcsöli az élet pezsgő italát és bohém módra muzsikáltatta végig magát a magyar jog széles rónájának minden csárdáján. Olykor sírva vigadón, ahogy magyar emberhez illik, de mindig tempósan. Amellett gavallérmódra szórta a pénzt: szellemességének és élettapasztalatának aranyát, amely fajta tékozlásnak az a csodás velejárója, hogy csak gazdagabb lesz tőle az ember. És addig muzsikálta bele magát környezetébe, amíg egyszerre azon vette magát észre, hogy egy

nagy társaság középpontja lett, akiket mind áthasonított a maga képére és azokat is vérbeli *civiljogászokká* tette. És most ott áll közöttük, mint katedranélküli tanára egy egészen új tanszagnak, a polgári jognak, amely együttthatásukban egyesíti a gazdasági élet minden anyagi és alakijogi ágazatait.

De talán rosszul mondom, hogy nincsen katedrája. Inkább kettő is van: a *Civiljogászok Szemináriuma* és a *Polgári Jog* haviszemléje. Ha a magyar jogéletnek ezt a két jelentős tényezőjét említjük, nem szabad elfeledkeznünk *Meszlény Arturról*, ez alakulatok társalapítójáról, aki a szociális jognak első magyar képviselője és gazdag tartalmat öntött a társaságba és a lapba egyaránt. De a *mozgató* erő mégis Beck Sala volt, akinek vezérlete alatt a zászlója köré tömörült csoport munkája hallatlanul fellendült.

Az ilyen eredményt csak az érheti el, aki az embereket *lelkükben* tudja megnyerni. 25 év alatt sok minden külső az emberről. Beck Sala is addig takarta benső lényegét a cinizmus leplével, amíg azt egyszerűen leolvasztotta róla szívének belső melege. Mert hiába titkolta, az ő lényege mégis az, hogy jó ember és igaz jóbarát. Jó barát Nietzsche jellemzése szerint, hogy „legyen barátságod barátod részére nyugágó, de *kemény* nyugágó”. Beck Sala sem engedi elpuhulni barátait. Szemükbe mondja a kritikát és azért azt is elhíhetjük neki, ami jót mond rólunk.

Ime, ez az első ötven esztendő mérlege. A magvetésnek volt ez termékeny ideje: a vetés szépen felnőtt, a gazda elégedetten simogathatja végig szemével. Mi, akik baráti körben gyűltünk itt össze üdvözlésére, csak azt kívánhatjuk a következő 50 évre (anélkül, hogy korlátokat akarnánk szabni az isteni gondviselésnek), hogy az az érlelésnek és aratásnak legyen áldásos korszaka. S ha végül Sala barátunk majd egykor kifáradva másnak adja át a *civiljogászok* vezetését, mondhassa el magáról a költővel: „Ez jó mulatság, férfi munka volt!”

Dr. Szladits Károly.

Jogegységi irányelvek.

Irta: *Alföldy Ede* ny. ítélőtáblai tanácselnök, ügyvéd.

Szépen hangzanak azok a szavak, amelyekkel a Kúria megindokolja a jogegység érdekében hozott azt a döntvényét, hogy a fölülvizsgálati bíróság nincs kötve a fölloldó határozatában elfoglalt álláspontjához. Kérdéses azonban, hogy a szép szavak tartalmi szempontból is megújtik-e a mértéket?